

nowe horyzonty edukacji filmowej

CYKL | POZNAJMEMY EMOCJE
GRUPA WIEKOWA | PRZEDSZKOLE

ANALIZA PSYCHOLOGICZNA

opracowanie: Marta Szydłowska

FILM | „WIKING TAPPI 3”, reż. A. P. Morawski

Seria opowieści o Wikingu Tappim pod tytułami *Bitwa o szepczący las*, *Kiepski poranek olbrzymia Grzmocicha*, *Leśna pułapka*, *Talenty Tappiego* zaprasza młodego widza do uczestniczenia w ciekawych, zabawnych, czasem wzbudzających strach przygodach. Oglądając, mamy okazję poznać dzielnego, odważnego, dobrego Wikinga, który wspólnie z oddanym przyjacielem Reniferem Chichotkiem oraz innymi lokatorami mieszka nad brzegiem Lodowej Zatoki. Jest obrońcą Szepczącego Lasu oraz wszystkich jego mieszkańców, a jego bronią jest gotowość do pomocy każdemu, kto znajdzie się w kłopotcie. Mamy okazję przyglądać się postawnemu Tappiemu, który zawsze reaguje z życzliwością, mówi z troską i dbałością o innych, któremu nigdy nie brakuje pomysłów na pojawiające się problemy i w każdej sytuacji korzysta ze swojego szczerego uśmiechu.

TEMATY DO OMÓWIENIA

Film stwarza okazję do omówienia z dziećmi trzech tematów:

- Czym się różni lęk od strachu?;
- Wspólnotowość;
- Talent i umiejętności.

Czym się różni lęk od strachu?

W serii bajek towarzyszymy bohaterom w wielu sytuacjach, podczas których doświadczają różnych emocji. Wiking Tappi jest dorosły i radzi sobie z nowymi zdarzeniami czy miejscami z dużym spokojem. Bardzo

często się uśmiecha, zazwyczaj ma obok siebie oddanych przyjaciół i mieszka w lesie, czyli ma częsty kontakt z naturą. Są to zachowania, które pomagają Tappiemu żyć w równowadze emocjonalnej. I kiedy poczuje złość, smutek czy lęk, czyli emocje odpowiedzialne za pogorszenie nastroju i samopoczucia, potrafi sobie pomóc, żeby poczuć się lepiej. Jego wierny towarzysz Renifer jest jeszcze dzieckiem i często potrzebuje pomocy swojego przyjaciela, żeby poczuć się bezpiecznie. Czymś normalnym jest, że w różnych sytuacjach pojawiają się emocje, są nieodłącznym elementem funkcjonowania każdej istoty. Młoda osoba dopiero uczy się adekwatnych reakcji, dorosła ma już wypracowane swoje strategie reagowania. Nie mamy możliwości pozbywania się emocji, można nauczyć się adekwatnego reagowania, kiedy się pojawią. Pierwszym ważnym krokiem jest rozróżnienie, czym jest lęk, a czym jest strach. Każda emocja uruchamia reakcje fizjologiczne, np. szybsze bicie serca, potliwość, przyspieszony oddech, zimne dłonie, nudności, ból brzucha. Strach to emocja, która pojawia się w sytuacji realnego, prawdziwego zagrożenia. Natomiast lęk uruchamia takie same reakcje fizjologiczne jak strach, a dotyczy czegoś wyobrazonego, czegoś o czym myślimy, np. kiedy oglądając straszny film, zaczyna mi szybko bić serce. Takie rozróżnienie daje szansę reagować strachem tam, gdzie jest zagrożenie, co pozwoli uciec lub stanąć do walki. A tam, gdzie tylko głowa podpowiada straszne myśli i pojawia się lęk, warto działać z odwagą i realizować to, na czym nam zależy.

Pytania: Jak zachowywał się Tappi, kiedy spotykał na swojej drodze jakąś przeszkodę? Kogo wspierał i komu pomagał dobry Wiking? Co pomagało Tappiemu, kiedy się czegoś bał? Czy swoimi złośliwymi zachowaniami Gobliny osiągały to, co chciały? Każdy człowiek czegoś się boi, to normalne, opowiedz o tym, czego Ty się boisz. Jak czuje się Twoje ciało, kiedy czujesz strach albo lęk? Czego potrzebujesz, kiedy czujesz strach/lęk? Kto/co Ci pomaga poczuć inną emocję? Jak wygląda Twój kolega czy koleżanka, kiedy odczuwa strach/lęk?

Wspólnotowość

W bajkach przyglądamy się mieszkańcom Szepczącego Lasu, którzy wspólnie mierzą się z różnymi trudnościami i razem świętują np. rozpoczęcie lata. Oglądając i zwracając uwagę na ważny wątek, jakim jest wspólnotowość, mamy okazję zachęcić dzieci do nauki budowania więzi z innymi. Bohaterowie zawsze, w każdej sytuacji mogli liczyć na dzielnego i chętnego do pomocy Tappiego. Również podczas spędzania wolnego czasu celebrowali chwile wspólnymi rozmowami. Nawet Goblinom łatwiej było walczyć w Szepczącym Lesie większą grupą niż w pojedynkę. W dzisiejszym szybkim życiu, nastawionym na konsumpcjonizm i otaczanie się wieloma przedmiotami, należy szczególnie dbać o relacje z drugim człowiekiem. Konieczność wykonywania wielu zadań jednocześnie, żeby wyrobić się na czas ze wszystkim, stwarza ryzyko życia w ciągłym napięciu i poczuciu zagrożenia. Prowadzi to do zamykania się w swoich bezpiecznych przestrzeniach i unikania spotkań, grup, wspólnego spędzania czasu, a to skutkuje poczuciem osamotnienia. A dzieci uczą się tego, co zauważą u dorosłych. Coraz częściej przejawiają trudności w nawiązywaniu i utrzymywaniu relacji z rówieśnikami. Ważną rolą psychoedukacyjną dorosłego jest wskazanie na wartość relacji na żywo z drugim człowiekiem.

Pytania: Co lubili robić razem mieszkańcy Szepczącego Lasu? Z kim spędzał czas Tappi? Czemu Goblinom łatwiej było walczyć, jak byli w grupie? Dlaczego dobrze jest mieć grupę znajomych, przyjaciół i wspólnie spędzać czas? Z kim najbardziej lubisz się bawić? Komu opowiadasz o swoich radosnych momentach i o tych, kiedy czujesz lęk, złość, smutek? Jaki był Tappi, co sprawiało, że inni chętnie prosili go o pomoc? Co może Ci pomóc nawiązywać relacje z koleżankami i kolegami? Jak możesz dbać o innych podczas wspólnej zabawy?

Talenty i umiejętności

Wiking Tappi i Renifer Chichotek po drodze do karczmy napotkali problem – musieli przedostać się przez rzekę na drugi brzeg. Spotkali Chrapaka, który pilnował przejścia. Zadaniem, które miało pomóc

bohaterom w przejściu przez rzekę, było wykonanie czegoś, co rozśmieszy strażnika. Zarówno Tappi, jak i Chichotek bez chwili namysłu zrealizowali prośbę. Pokazuje to ich ogromną motywację do przedostania się i uczestniczenia w spotkaniu z innymi mieszkańcami. Sprytny Wiking wymyślił wspólne budowanie tratwy, która będzie ich nowym środkiem transportu po rzece. Wykonywane po kolei czynności, według pomysłu i planu Tappiego, doprowadziły do sukcesu. Nie tylko umiejętności budowania tratwy są tu widoczne. Bardzo ważne są kompetencje współpracy w grupie, kiedy kluczowe wydają się sposoby rozwiązywania konfliktów, uważnej, życzliwej komunikacji i mówienia wprost o swoich potrzebach oraz o tym, czego się nie chce zrealizować, jakiej prośby wykonać. Poruszającym momentem było pokazane osamotnienie Chrapaka, który utrudniając przejście przez most bohaterom, chciał zyskać przyjaciół. Nowych umiejętności, także nawiązywania relacji, można nauczyć się w każdym wieku, ważni są spotkani nauczyciele.

Pytania: Jaki problem stanął na drodze Tappiego i Chichotka, kiedy chcieli przejść przez rzekę? Jakie zadania mieli do wykonania przed Chrapakiem? Jaki plan wymyślił Wiking? Czego wzajemnie się uczyli? Na czym polegała współpraca w grupie? Dlaczego Chrapak nie chciał przepuścić Tappiego i Chichotka? Gdzie Ty poznajesz nowe koleżanki i kolegów? Opowiedz o tym, jakie masz talenty? Co lubisz robić samemu, a co lubisz robić w grupie z innymi? Gdybyś dzisiejszego dnia zdobył supertalent, to co to by było? Jak byś z tego talentu korzystał?